

ธีรนนท์ เทพรักษ์ 2552: ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปรสิตกลุ่มโมโนจีเนียน กับชีววิทยาการสืบพันธุ์ของปลากดงศ์ Ariidae ในทะเลสาบสงขลา เขตจังหวัดพัทลุง ปรินญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตรการประมง) สาขาวิทยาศาสตร์การประมง ภาควิชาชีววิทยาประมง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนิษฐา ทรรพนันท์ ใจดี, ปร.ค. 123 หน้า

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปรสิตกลุ่มโมโนจีเนียน กับชีววิทยาการสืบพันธุ์ของปลากดงศ์ Ariidae ในทะเลสาบสงขลา เขตจังหวัดพัทลุง โดยศึกษาชีววิทยาเบื้องต้นของการสืบพันธุ์ร่วมกับประชากรของปรสิตโมโนจีเนียนด้วย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความยาวมาตรฐานและน้ำหนักของปลากดหัวแข็งเพศผู้และเพศเมีย มีค่าเท่ากับ $W = 0.0807 SL^{2.4249}$ และ $W = 0.1349 SL^{2.2552}$ ตามลำดับ และปลากดหัวอ่อนเพศผู้และเพศเมีย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความยาวมาตรฐานและน้ำหนัก มีค่าเท่ากับ $W = 0.0819 SL^{2.3625}$ และ $W = 0.2072 SL^{2.0698}$ ตามลำดับ อัตราส่วนเพศของปลากดหัวแข็งและปลากดหัวอ่อน ทั้งจาก 2 ระบบนิเวศ มีค่าเท่ากับ 1 : 1 ขนาดแรกสืบพันธุ์ ปลากดหัวแข็ง เพศเมียในทะเลสาบสงขลา มีความยาวแรกสืบพันธุ์ ระหว่าง 15 ถึง 17 เซนติเมตร และปลากดหัวอ่อนเพศเมียในทะเลสาบสงขลา มีความยาวแรกสืบพันธุ์ ระหว่าง 18 ถึง 22 เซนติเมตร ดัชนีสมบูรณ์เพศปลากดหัวแข็งในระบบนิเวศน้ำจืด จะมีช่วงการผสมพันธุ์ที่เด่นชัด 2 ครั้ง ต่อปี ส่วนในระบบนิเวศน้ำกร่อย จะมีช่วงการผสมพันธุ์ เพียงครั้งเดียว ขณะที่ปลากดหัวอ่อนในระบบนิเวศน้ำจืด จะมีช่วงการผสมพันธุ์เพียงครั้งเดียว ส่วนในระบบนิเวศน้ำกร่อย จะมีช่วงการผสมพันธุ์ที่เด่นชัด 2 ครั้ง

ปรสิตกลุ่มโมโนจีเนียนของปลากดหัวแข็ง และปลากดหัวอ่อน ในทะเลสาบสงขลา เขตจังหวัดพัทลุง พบว่ามีโมโนจีเนียน 2 สกุล คือ *Chauhanellus* และ *Hamatopeduncularia* ทั้งนี้ปริมาณประชากร และความหนาแน่นโดยรวม *Hamatopeduncularia* จะมีค่าสูงกว่า *Chauhanellus* ความสัมพันธ์ระหว่างประชากรปรสิตโมโนจีเนียนกับปลากดหัวแข็ง และปลากดหัวอ่อน ในบทบาทการเป็นเครื่องหมายธรรมชาติ (biological marker) การแพร่กระจายของโมโนจีเนียน มีแนวโน้มในการผันแปรในเชิงผกผันกับดัชนีความสมบูรณ์เพศ โดยที่โมโนจีเนียนสกุล *Hamatopeduncularia* มีความโดดเด่นในการปรากฏในปลากดที่พบในระบบนิเวศที่จำเพาะ จึงมีแนวโน้มที่จะใช้เป็นเครื่องหมายธรรมชาติได้